

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет фізичної культури та спорту
Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕНЕДЖМЕНТ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність «014 Середня освіта»

014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Освітня програма Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм

Миколаїв – 2019

Розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського.

Розробник програми: Борецька Наталія Олександрівна, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор філософії в галузі управління та адміністрування.

Програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури
Протокол від «27» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури О. М. Литвиненко (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету фізичної
культури та спорту

Протокол від «27» серпня 2019 року № 1
Голова навчально-методичної комісії О. М. Литвиненко (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «27» серпня 2019 року № 14
Голова навчально-методичної комісії університету О. А. Кузнецова (Кузнецова О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни « Менеджмент спортивних змагань» складена Борецькою Н.О. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ступеня бакалавра спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація 014.11 Середня освіта (Фізична культура), освітня програма: Фізична культура, спортивно - масова робота та туризм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: організаційна структура управління фізичною культурою і спортом, сутність, принципи, функції, процес спортивного менеджменту, які спрямовані на забезпечення ефективного функціонування і планового розвитку сфери фізичного виховання, з метою більш повного задоволення потреб людей у фізичному вдосконаленні.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Менеджмент спортивних змагань» логічно пов'язана з іншими дисциплінами, які вивчаються студентами вузів: теорією і методикою фізичної культури, управлінням у сфері фізичного виховання та спорту, педагогікою, психологією, соціологією та ін.. Одночасно, «Менеджмент спортивних змагань» є базовим предметом для подальшого вивчення маркетингу фізичної культури та спорту, олімпійського спорту, професійного спорту тощо.

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент спортивних змагань» складається з таких кредитів:

Кредит 1. Сучасний спортивний менеджмент.

Кредит 2. Процес управління в організації.

Кредит 3. Менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів.

Кредит 4. Менеджмент спортивних змагань.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета** вивчення дисципліни «Менеджмент спортивних змагань» - сформувати у майбутніх фахівців теоретичні знання по управлінню змагальною діяльністю, а також практичні навички і вміння управлінням та організацією спортивно-масових заходів.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Менеджмент спортивних змагань» є:

1. Оволодіти знаннями про сутність і особливості, принципи та методи управління спортивними змаганнями і спортивно-масовими заходами.

2. Оволодіти знаннями про нормативно-правову базу по регулюванню діяльності суддівського апарату в існуючих соціально-економічних умовах.

3. Оволодіти знаннями про основні функції органів управління в підготовці і проведенні змагань різного рівня.

4. Оволодіти знаннями про організаційно-методичні функції суддівської колегії.

5. Усвідомити роль менеджменту сучасного олімпійського та професійного спорту, менеджменту спортивних змагань різного рівня.

6. Оволодіти вміннями складання календарного плану спортивних змагань і спортивно-масових заходів, положення про змагання, сценарію відкриття та закриття змагань, спонсорського пакету для проведення змагань.

7. Оволодіти вміннями вибирати ефективні методи управління у спортивному менеджменті, плануванні, організації і проведенні спортивних змагань.

1.3. У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.

ЗК3. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

ЗК4. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності.

ЗК10. Здатність розуміти стратегію сталого розвитку людства.

ЗК11.Здатність учитися; володіти високою мотивацією до підвищення свого культурного і професійного рівня.

Фахові компетентності:

ФК3.Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

ФК12.Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікабельність.

ФК14.Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

Програмні результати навчання:

ПРН1.Знає нормативні акти у галузі освіти, сфері фізичної культури і спорту; підходи до забезпечення якісного виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм, нормативів, технічних умов тощо; вносить рекомендації щодо введення нових чи зміни існуючих вимог до якості послуг у сфері фізичної культури і спорту.

ПРН4.Демонструє знання професійного дискурсу; показує уміння спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, дотримується етики ділового спілкування; складає різні види документів, у тому числі іноземною мовою; пояснює фахівцям і нефхівцям інформацію, ідеї, проблеми, рішення у сфері фізичної культури і спорту.

ПРН16.Демонструє дотримання етичних норм поведінки, вміє формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками;

ПРН18.Виявлена здатність вчитися упродовж життя і вдосконалюватися, з високим рівнем автономності, набутої під час навчання кваліфікації.

ПРН19.Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів, розуміння концепції сталого розвитку людства.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність і особливості, принципи та методи управління спортивними змаганнями і спортивно-масовими заходами;
- нормативно-правову базу по регулюванню діяльності суддівського апарату в існуючих соціально-економічних умовах;
- правила змагань з видів спорту;
- планування спортивних змагань ;
- основні функції органів управління в підготовці і проведенні змагань різного рівня;
- організаційно-методичні функції суддівської колегії;
- стратегічний менеджмент у фізичній культурі і спорті;
- менеджмент сучасного олімпійського та професійного спорту;
- менеджмент спортивних змагань різного рівня;

вміти:

- скласти календарний план спортивних змагань і спортивно-масових заходів;
- скласти положення про змагання;
- сформувати сценарій відкриття та закриття змагань;
- сформувати спонсорський пакет для проведення змагань;
- вибирати ефективні методи управління у спортивному менеджменті;
- планувати, організувати і проводити спортивні змагання.

На вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент спортивних змагань» відводиться 120 годин (4,0 кредити за ECTS).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Сучасний спортивний менеджмент

Тема1.Поняття про сучасний спортивний менеджмент.

Основні поняття і терміни. Визначення спортивного менеджменту. Об'єкт і предмет спортивного менеджменту. Фізична культура і спорт у системі ринкових відносин. Схема ринку фізкультурно-спортивних послуг. Види фізкультурно-спортивних послуг. Особливості функціонування фізичної культури і спорту в ринкових умовах. Менеджмент у діяльності тренера і педагога фізичної культури і спорту.

Тема2.Типологія фізкультурно-спортивних установ

Сутність поняття “спортивна організація”. Складові спортивної організації. Функції спортивної організації. Типи організації за формами власності. Типологія фізкультурно-спортивних установ за цільовим призначенням. Організаційно-правові форми фізкультурно-спортивних установ. Типи установ за взаємодією підрозділів. Ієрархія галузевого управління.

Тема3.Сутність і принципи спортивного менеджменту

Спортивний менеджмент — функція суспільного розділу та кооперації труда. Управлінські відносини в галузі фізичної культури і спорту. Організація діяльності тренера у спортивній школі. Організація управління за видами спорту в спортивній школі. Сутність управління фізичною культурою і спортом. Сучасні принципи спортивного менеджменту. Державна підтримка розвитку фізичної культури і спорту.

Тема4.Мета і функції спортивного менеджменту

Мета і місія спортивної організації. Цикл управління фізичною культурою і спортом. Система функцій менеджменту спортивної організації. Загальні функції менеджменту. Конкретні функції спортивного менеджменту. Взаємодія загальних і конкретних функцій менеджменту спортивного підприємства.

Кредит 2. Процес управління в організації

Тема5.Процес менеджменту і технологія прийняття рішень

Основні елементи процесу менеджменту. Поняття і види управлінських рішень у фізичній культурі і спорті. Типова структура управлінського рішення та вимоги до нього. Технологія вироблення управлінського рішення у фізичній культурі і спорті. Схема розробки та реалізації управлінських рішень. Методи підготовки та обґрунтування рішень.

Тема6.Вибір методів управління у спортивному менеджменті

Поняття і класифікація методів управління у спортивному менеджменті. Економічні методи управління у спортивному менеджменті. Метод диференціювання заробітної плати. Нормативно - економічний метод. Метод прямого цільового фінансування. Організаційно-адміністративні методи управління у спортивному менеджменті. Методи регламентованого впливу. Методи дисциплінарного впливу. Соціально-психологічні методи управління у спортивному менеджменті. Метод привчання. Метод переконання. Методи схвалення, заохочення, засудження, покарання. Вибір методів управління у спортивному менеджменті.

Тема7.Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом

Сучасна система органів управління фізичною культурою і спортом в Україні. Державні органи управління фізичною культурою и спортом.

Кредит 3. Менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів

Тема8.Менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів

Основи менеджменту сучасних закордонних спортивно-оздоровчих клубів. Американська модель менеджменту в спортивному клубі. Скандинавська модель менеджменту в спортивному клубі. Німецька модель менеджменту в спортивному клубі. Фінансовий менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів. Економічний аналіз діяльності клубу. Критерії оцінки ефективності роботи клубу. Оподаткування клубів.

Тема9.Менеджмент олімпійського і професійного спорту

Олімпійський комітет України в системі органів управління спортом. Менеджмент у закордонному професійному спорті. Організаційні форми управління професійним спортом в Україні. Соціально-правовий статус професійного спортсмена в Україні.

Тема 10. Менеджмент громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості

Суспільне фізкультурно-спортивне об'єднання як організаційна форма реалізації спортивних інтересів населення. Правовий статус і види фізкультурно-спортивних об'єднань України. Федерації, асоціації та спілки за видами спорту. Порядок створення фізкультурно-спортивних об'єднань. Менеджмент фізкультурно-спортивного товариства.

Кредит 4. Менеджмент спортивних змагань.

Тема 11. Менеджмент спортивних шкіл і клубів України

Типологія сучасних спортивних клубів України. Внутрішньоклубний менеджмент спортивного клубу у формі товариства з обмеженою відповідальністю. Визначення і порядок створення ТОВ. Уставний фонд. Органи управління ТОВ. Організаційна структура спортивного клубу у формі ТОВ. Фінансовий менеджмент і підприємницька діяльність ТОВ. Реорганізація та ліквідація ТОВ. Внутрішньоклубний менеджмент спортивного клубу у формі

суспільного об'єднання. Умови і порядок прийому до спортивного клубу. Організаційна структура клубу. Економічна діяльність спортивного клубу. Менеджмент спортивної школи. Створення спортивної школи. Організація навчально-тренувального процесу. Самоуправління у спортивній школі. Кваліфікаційні вимоги до керівних посад працівників спортивної школи. Економічна та підприємницька діяльність спортивної школи. Ефективність діяльності спортивної школи.

Тема 12. Менеджмент спортивних змагань

Види і функції фізкультурно-спортивних заходів. Класифікація спортивних змагань. Система проведення спортивних змагань. Планування, підготовка і проведення змагань. Складання календаря спортивних змагань. Етапи підготовки і проведення фізкультурно-спортивних заходів. Підготовка звіту про проведене змагання.

3. Рекомендована література

Базова

- 1.Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література, 2014.- 111с.
- 2.Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
- 3.Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлімпійська література, 2015. - 216с.
- 4.Національна доктрина розвитку ФКіС /Державний Комітет України з питань фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 16с.
- 5.Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
- 6.Про затвердження положення Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної і спорту [від 29.05.2003], № 1366.

Допоміжна

- 1..Єдина спортивна класифікація України: Наказ Міністерства молоді спорту України [від 07.04.2006], №1088.
- 4.Еншин М.М.Спортивный менеджмент и маркетинг: учебн. пособ. / М.М.Еншин. – 2-е изд.исправ.- Мн.: БГНУФК, 2015.- 229.

4. Колпаков В.М. Стратегический кадровый менеджмент: учеб. пособ. / В.М. Колпаков, Г.А. Дмитренко. - К.: МАУП, 2015. - 752с.
5. Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте. - 2001. - №3. - С.102-106.
6. Михайлова Л.І. Управління персоналом: навч. посіб./ Л.І. Михайлова. - К.: Центр учбової літератури, 2017. - 248с.
7. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку / Ю.П. Мічуда. - К. Юлімпійська література, 2017. - 216с.
8. Про деякі питання набуття спортивними федераціями всеукраїнського статусу: Постанова Кабінету Міністрів України [від 17.01.2000], №61.

Інформаційні ресурси

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kulturi_sportu
2. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- Опитування під час проведення практичних занять.
- Оцінювання контрольних робіт.
- Контроль самостійної роботи студентів :
 - аналізуючи дані літературних джерел підготувати реферативну роботу або оформити завдання у вигляді проекту на одну з тем : «Особливості трудових правовідносин у сфері фізичної культури і спорту», «Державні нагороди, що використовуються для мотивації праці персоналу фізкультурно-спортивних організацій», «Історія виникнення та діяльність федерації з обраного виду спорту», «Характеристика сучасної системи нормативно-правових актів з управління фізичною культурою і спортом», тощо.;
 - складання календарного плану змагань;
 - складання положення змагань з виду спорту;
 - складання сценарію відкриття та закриття змагань;
 - сформулювати спонсорський пакет для проведення спортивних змагань;
 - складання сценарію спортивно-масових заходів;
 - перевірка та оцінювання самостійної роботи студентів відбувається під час опитування. Питання контрольних робіт та тестового контролю складаються з урахуванням тем, які винесені на самостійну підготовку.
- Використання пакетів тестів.
- Індивідуальне науково – дослідне завдання - це написати статтю та прийняти участь у науково – практичних конференціях по тематиці дисципліни «Менеджмент спортивних змагань».
- Використання пакетів завдань для підсумкового контролю знань.

За семестр студент може отримати максимально **400 балів**.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.